

CENTAR ZA JEZIČNA ISTRAŽIVANJA

FILOZOFSKOG FAKULTETA U RIJECI

cji.uniri.hr

Sa zadovoljstvom vas pozivamo na predavanje

dr. sc. Iris Vidmar

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

I cvrči, cvrči cvrčak – jezik poezije i estetsko iskustvo

Četvrtak, 12. 1. 2017.

Predavaonica 303, Filozofski fakultet u Rijeci

14:00 – 15:30

Sažetak predavanja:

Kada je Platon potjerao pjesnike iz svoje savršene države, učinio je to, između ostalog, i zato što je vjerovao da u jeziku poezije postoji nešto opasno, nešto što odvlači um od istine a dušu ispunjava emocijama i čini lako povodljivom i nestabilnom. Upravo je u ljepoti jezika Platon video najveću opasnost poezije; pod utjecajem lijepih stihova, milozvučnih ritmova i opojnih rima, lako je neistinu uzeti za istinu, zlo za dobro, neispravno za ispravno. Njemu nasuprot, mnogi su filozofski velikani, kao i sami pjesnici, hvalili poeziju upravo zbog njezine intrinzične veze s istinom, veze koja se razotkriva onda kada se zahvati jezik pjesme. No kako je, ako je, jezik lijep i koja je njegova uloga u estetskom iskustvu poezije?

S jedne strane, nemoguće je govoriti o poeziji a da se ne istakne specifična upotreba jezika – za razliku od svih drugih diskursa, poetski je diskurs definiran dopuštenjem, čak i zahtjevom, da se jezik dovede do krajnjih granica prepoznatljivosti, stvarajući tako semantičku višeslojnost. Poezija je stoga, tvrdi se, teška i neprobojna, a njezina vrijednost proizlazi iz ljepote semantičke višeslojnosti. No s druge strane, upravo takav veliki stupanj semantičke gustoće predstavlja izazov pred publiku, svodeći čitanje pjesme na razumijevanje pojedinih riječi ali ne nužno i na zahvaćanje 'poante'. U tom smislu, estetsko iskustvo pjesme reducira se na pitanje toga što je pjesnik htio reći, a zahvaćanje višeslojnosti jezika instrumentalno je zahvaćanju poante sakrivene iza tako korištenog jezika. Moja je namjera u ovome izlaganju pokazati da su, svaka za sebe, ove dvije koncepcije vrijednosti poezije nedostatne za zadovoljavajuće tumačenje estetskog iskustva poezije. Moja je teza da jezik ima centralnu ulogu u generiranju estetskoga iskustva, ali ono uvelike premašuje zahvaćanje slojevitosti jezika i dešifriranje značenja pjesme.